

Avtorici gradiva sta Maruša Leskovar in Veronika Viher.

Uspešen boš, ko:

- **na karti pokažeš delitev Nove Zelandije,**
- **pojasniš razliko med S in J otokom (površje, podnebje, rastje, poselitev, gospodarstvo),**
- ***primerjaš »usodo« avstralskih in novozelandskih domorodcev**

Navodila za delo:

1. V zvezek zapiši spodnji zapis.
2. Preberi učno snov v SDZ str. 52 – 54.
3. Reši naloge v SDZ: 23/52, 24/54

NOVA ZELANDIJA

GLAVNO MESTO: Wellington (J otok), čeprav je Auckland (S otok) največje in najhitreje rastoče mesto.

LEGA: JV od Avstralije leži Nova Zelandija, ki je otoška država. Sestavljata jo S in J otok, v premeru 1600 km, ločuje pa ju Cookov preliv.

POVRŠJE OTOKOV: gorato

S otok: značilno vulkansko delovanje, posledica: gejzirji.

Za razliko od J otoka je na S otoku prometno omrežje bolj razvito, saj je otok tudi bolj poseljen.

J otok: Novozelandske Alpe, ki dosegajo višino do 3700 m, prekrite so z ledeniki. Zato so Novozelandski narod, pomembni v svetu alpinizma.

PODNEBJE: Dejavniki ki vplivajo na podnebje so:

- lega sredi oceana,
- raztegnjenost otokov v smeri S-J,
- Z vetrovi.

S otok ima milo oceansko podnebje, s celoletnimi padavinami, J otok pa je hladnejši.

PREBIVALSTVO: Potomci evropskih priseljencev trenutno predstavljajo tri četrtine prebivalstva, Maori pa 15%. Maori so sčasoma prevzeli evropski način življenja in si pridobili državljanske pravice.

Nekaj prebivalstva sestavljajo tudi priseljenci iz tihomorskih otokov in Azije.

Večina prebivalstva se preživlja z storitvenimi dejavnostmi.

Pomembna sta letalski in pomorski promet, saj jo le to povezuje s svetom.

GOSPODARSTVO: Pomembna gospodarska panoga je živinoreja, razvita sta predvsem mlečna in mesna govedoreja in ovčereja. To so omogočili bogati pašniki.

Zaradi obsežnih gozdov je pomembno tudi gozdarstvo.

Največji del izvoza sestavljajo **mlečni izdelki, meso in les.**

Industrije: lesne, papirne, tekstilne in živilske industrije.

Uspešen/-a boš, ko:

- na karti pokažeš posamezne dele Oceanije in pojasniš izvor imena,
- pojasniš nastanek atola,
- opišeš podnebje in rastje in pojasniš gospodarsko usmerjenost Oceanije,
- *utemeljiš vzroke in posledice globalnega segrevanja, ki se kaže v Oceaniji,

Navodila za delo:

1. V zvezek zapiši spodnji zapis.
2. Preberi učno snov v SDZ str. 55 – 60.
3. Reši naloge v SDZ: 25/56, 26/57, 27/59.

OCEANIJA

Oceanija je izraz za otoke med Azijo in Ameriko, vključno z Malajskim otočjem in Avstralijo. Oceanijo delimo na 3 velike otoške skupine: **Polinezija**, **Mikronezija** in **Melanezija**. Največji Polinezijski otok je Nova Zelandija.

Večina otokov so koralnega ali vulkanskega nastanka. Glej SDZ str. 56.

PODNEBJE: Večina otokov ima tropsko ali subtropsko podnebje.

PREBIVALSTVO: Na mnogo otokih so izrinili staroselce. Melanezijci so po večini črne polti. Polinezijci pa so višje postave in svetle polti. Otočani lovijo ribe in pridelujejo predvsem sladkorni trs, kokosove orehe in drugo tropsko sadje

GOSPODARSTVO: Temelji predvsem na turizmu, gojenje tropskih kultur na vulkanski prsti ter rudarstvu. Na nekaterih otokih tudi črpajo nafto.

Na mnogih otokih so **vojaška oporišča** velesil, saj so male države odvisne od finančne pomoči predvsem ZDA, Francije in Velike Britanije.

Večina otokov ali otočij pa ni samostojnih držav, ampak so lastnina evropskih držav in ZDA. Na primer Havaji so last ZDA.

JEDRSKI POSKUSI: Zaradi redke poseljenosti so po 2. svetovni vojni v Oceaniji izvajali jedrske poskuse, ki so jih opravljale ZDA, Velika Britanija in Francija.

Posledica je bilo radioaktivno sevanje.

V zadnjih letih se je prebivalstvu Oceanije okrepil občutek ogroženosti zaradi dviganja nadmorske gladine.

Ko to končaš v četrtek odgovori na vprašanje v kvizu.

<https://forms.gle/n6sf3NhuWJxSsgeU8>

Želim mirne velikonočne praznike in veliko zdravja.